

Franska presidentvalet. Emmanuel Macron förenar idéerna hos både vänstern och högern i en ny liberal folkrörelse, där marknadsekonomi möter socialt progressiva värderingar. Liberaler har all anledning att inspireras.

Nu tar vi den franska liberala folkrörelsen till Sverige

Sällan har ett enskilt nationellt val betytt så mycket för hela vår union som det som nu avgörs på söndag i Frankrike. Det är ingen överdrift att beskriva valet som ett historiskt vägskäl om vilka principer som i framtiden ska definiera EU. Valet påminner oss också om att nya folkrörelser, liksom Macrons En marche, kan uppstå ur andra idéer än enbart högerpopulism. Det bör vi ha med oss inför valet 2018 i Sverige, skriver Cecilia Wikström (L).

Historikern Anne Applebaum har tidigare beskrivit de tre scenarier som skulle fullborda den liberala kollapsen i västvärlden och den högerpopulistiska framgångssagan: Först Brexit, sedan valet av Donald Trump och till slut skulle verket fullbordas med att Frankrike valde högerextremisten Marine Le Pen till president. Nu verkar det dock som att den europeiska kontinenten – och stora delar av den anglosaxiska världen – kommer att gå skilda vägar, i motsats till Applebaums mardrömsprofetia.

Det är dags att vi inser att det politiska landskapet kräver annorlunda politiska prioriteringar. Liberalismen behövs lika mycket nu som den behövdes 1989, men konfliktytorna är nya och ställer krav på kompromissvilja i mitten.

Vi har tidigare sett liberala motreaktioner i Österrike och Nederländerna. Nu pekar mycket på att Frankrike står på tur. I Sverige har allt fler fått upp ögonen för Emmanuel Macron, trots att media länge rapporterat som om att Marine Le Pen vore den enda kandidaten. Macron är både arvtagare till liberalismen som rörelse och inger ett nytt framtidshopp. Han förenar idéerna hos både vänstern och högern i en ny liberal folkrörelse, där marknadsekonomi möter socialt progressiva värderingar. Han visar att liberalism inte enbart behöver vara kalkylerande rationalism, utan också kan vara en rörelse som bygger på social gemenskap, visioner och framtidstro. Det är denna liberalism som behövs för att överbygga motsättningar mellan kulturer, generationer och samhällsgrupper.

Väcker ont blod från höger till vänster

Hans politiska optimism är tydligen så framgångsrik att den väckt ont blod hos konservativa, både inom vänstern och högern. Timbro karaktäriserar till exempel Macron som en fransk decemberöverenskommelse. Detta är givetvis fel.

Timbro ignorerar att den politiska konfliktytan i västvärldens demokratier har förändrats. Man lever kvar i ett synsätt som dateras till tiden före Berlinmurens fall när kommunism och planekonomi var den stora fienden till det liberala samhället. Även

Arkivbilder: MICHEL EULER / AP, VILHELM STOKSTAD/TT, CHRISTOPHE ENA/AP

NY KONFLIKTLINJE. Dagens konfliktlinje går mellan frihet och ofrihet. Mellan de som tror på ett europeiskt, liberalt samhälle eller en sluten nationalism. Vår egen Le Pen – Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson – har funnits i vårt land lika länge som sin franska motsvarighet. Trots det verkar vi vara mer oroade över Le Pen än över våra egna högerextremister, Sverigedemokraterna. På bilderna Marine Le Pen, Jimmie Åkesson (SD) och Emmanuel Macron.

Debattören:

Cecilia Wikström (L)
Europaparlamentariker

om den ekonomiska höger-vänsteraxeln fortfarande är en väsentlig del av den politiska debatten så finns i dag en utbredd konsensus om en reglerad marknadsekonomi, som enkelt beskrivs som socialliberalism.

Dagens konfliktlinje går mellan frihet och ofrihet. Mellan de som tror på ett europeiskt, liberalt samhälle eller en sluten nationalism. Här står ingen konsensus att finna. Vår egen Le Pen – Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson – har funnits i vårt land lika länge som sin franska motsvarighet. Trots det verkar vi vara mer oroade över Le Pen än över våra egna högerextremister, Sverigedemokraterna.

Nytt politiskt landskap

Vi liberaler har därför all anledning att inspireras av Macrons rörelse inför nästa val. Sverigedemokraterna är nu landets näst största parti och vi riskerar – om inget nytt inträffar – att vara kvar i samma dödläge nästa höst, trots att Sverige är i behov av en rad viktiga reformer för arbetsmarknad, integration och försvar. Ändå betar vi oss ofta som om inget hänt sedan 1989.

Det är dags att vi inser att det politiska landskapet kräver annorlunda politiska prioriteringar. Liberalismen behövs lika mycket nu som den behövdes

Polariseringen mellan höger-vänster tillhör en förgången tid. Nu står slaget mellan frihet och ofrihet, mellan öppenhet och slutenhet.

1989, men konfliktytorna är nya och ställer högre krav på samarbete och kompromissvilja i mitten. Försvaret av EU och gränsöverskridande samarbete är det tydligaste exemplet där liberaler utgör motsatsen till SD och Le Pens Nationella Fronten.

Det handlar inte om att likt decemberöverenskommelsen i riksdagen isolera Sverigedemokraterna från den politiska debatten. Tvärtom handlar det om att konfrontera dem med massiv styrka i folkligt uppbyggt stöd från alla liberala krafter i mitten

och fokusera på att ge ett trovärdigt alternativ till populisternas förenklningar. Det är det som är källan till Macrons folkrörelse En marche.

Starkt liberalt alternativ

Också i Sverige borde vi söka samförstånd för att skapa ett starkt liberalt alternativ. Polariseringen mellan höger-vänster tillhör en förgången tid. Nu står slaget mellan frihet och ofrihet, mellan öppenhet och slutenhet, mellan dem som tror på brobygge och samarbete och dem som vill bygga murar och resa hinder för människors förmåga. Liberalismen i Europa har länge varit utmanad men vi är långt ifrån uträknade.